

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 11(12)/2008

Listopad 2008 r.

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Krzysztof Sawicki – tel. 523 9438; e-mail: krzysztof.sawicki@msz.gov.pl

SPIS TREŚCI

	KARTA POLAKA
3	Nowelizacja <i>Ustawy o Karcie Polaka</i> w Sejmie RP <i>MSZ – DKiP</i>
	REALIZACJA PRAW POLAKÓW I OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO
3	List sprawozdawcy parlamentarnego w Landtagu Hesji w sprawie nauczania języka polskiego <i>Niemcy – KG RP w Kolonii</i>
4	Kwestia pisowni w językach mniejszości narodowych nazw ulic i miejscowości na Litwie <i>Litwa – KG RP w Wilnie</i>
4	Spotkanie J. Borkowskiego, sekretarza stanu MSZ RP, i J. Niewierowicza, podsekretarza stanu MSZ RL <i>Polska – MSZ</i>
4	Prace senackie nad projektem <i>Ustawy o obywatelstwie polskim</i> <i>MSZ – DKP</i>
5	Inauguracja pracy Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą <i>MSZ - DKP</i>
	NOWA MIGRACJA
5	Prawa pracownicze w Holandii <i>Holandia – Ambasada RP w Hadze</i>
5	Prawa pracownicze w Szwecji <i>Szwecja – KG RP w Sztokholmie</i>
	POLSKIE I POLONIJNE ŚRODOWISKA I ORGANIZACJE
6	Narada prezesów organizacji polonijnych Rosji <i>Rosja – KG RP w Petersburgu</i>
7	Obchody 15-lecia organizacji polonijnej „Nadzieja” w Buriacji <i>Rosja – KG RP w Irkucku</i>
8	Ambasador RP w Moskwie – Jerzy Bahr, z wizytą w irkuckim okręgu konsularnym <i>Rosja – KG RP w Irkucku</i>
8	Spotkanie Ministra Spraw Zagranicznych RP – Radosława Sikorskiego z Polakami w Tokio <i>Japonia – Ambasada RP w Tokio</i>
8	VI zlot moldawskiej młodzieży polonijnej <i>Mołdavia – Ambasada RP w Kiszyniowie</i>
8	Wizyta polskiego konsula generalnego Murafie <i>Ukraina – KG RP w Kijowie</i>
9	Sekretarz stanu w MSZ RP – Jan Borkowski z wizytą w USA i Kanadzie <i>USA – Ambasada RP w Waszyngtonie; Kanada – Ambasada RP w Ottawie</i>
11	Zgromadzenie generalne BRASPOL-u, Centralnej Reprezentacji Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej <i>Brazylia – KG RP w Kurytybie</i>
11	I Spotkanie Polonii w Chorwacji <i>Chorwacja – Ambasada RP w Zagrzebiu</i>
11	Poświęcenie nowego kościoła katolickiego w Tarazie (Kazachstan) <i>Kazachstan – Ambasada RP w Ałmaty</i>

	KULTURA I PROMOCJA
12	Upamiętnienie A. Mickiewicza na Krymie <i>Ukraina – KG RP w Odessie</i>
12	100-lecie wysokogórskiej kolei Ernesta Malinowskiego w Peru <i>Peru – Ambasada RP w Limie</i>
12	Akcenty polskie w Dniu Europy w Petersburgu <i>Rosja – KG RP w Petersburgu</i>
12	Pamięć o Zbigniewie Ziembinskim – aktorze i reżyserze <i>Brazylia – KG RP w Rio de Janeiro</i>
13	O Polakach w radiu sarajewskim <i>Bośnia i Hercegowina – Ambasada RP w Sarajewie</i>
13	Polacy na Festiwalu Solidarności z Emigrantami w Tokio <i>Japonia – Ambasada RP w Tokio</i>
13	„Salon Polski” w Pradze <i>Czechy – Ambasada RP w Pradze</i>
14	Wieczór kultury polskiej w Tampere <i>Finlandia – Ambasada RP w Helsinkach</i>
14	Odsłonięcie popiersia Tadeusza Kościuszki w Nowym Jorku <i>USA – KG RP w Nowym Jorku</i>
	EDUKACJA POLONIJNA
15	„Dzień Polski w szkole” <i>Niemcy – KG RP w Monachium</i>
15	Seminarium dla nauczycieli języka polskiego w Hanowerze i Hamburgu <i>Niemcy – KG RP w Hamburgu</i>
15	Inauguracja roku akademickiego w Wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku <i>Litwa – KG RP w Wilnie</i>
16	Polska Szkoła Średnia im. J. Piłsudskiego w Dyneburgu <i>Łotwa – Ambasada RP w Rydze</i>
17	Obchody święta Komisji Edukacji Narodowej w Grodnie <i>Białoruś – KG RP w Grodnie</i>
	MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE
17	Moskiewska gazeta o Katyniu <i>Rosja – Ambasada RP w Moskwie</i>
17	Kolejny etap „śledztwa katyńskiego” <i>Rosja – Ambasada RP w Moskwie</i>
18	Uroczystości pogrzebowe ekshumowanych szczątków żołnierzy AK <i>Litwa – KG RP w Wilnie</i>
18	Pamięć o miejscach osadnictwa polskiego w Brazylii <i>Brazylia – KG RP w Kurytybie</i>
18	Radni miejsce we Lwowie o prawdzie historycznej <i>Ukraina – Ambasada RP w Kijowie</i>
	SYLWETKI POLONIJNE
19	Odznaczenia dla szwedzkich działaczy polonijnych <i>Szwecja – KG RP w Sztokholmie</i>
	POŻEGNANIA
19	Zmarł ks. Jan Jaworski – duszpasterz Polonii południowoafrykańskiej <i>RPA – Ambasada RP w Pretorii</i>
	VARIA
20	I Światowy Zjazd Konsulów Honorowych RP <i>Polska – MSZ</i>

KARTA POLAKA

Nowelizacja „Ustawy o Karcie Polaka”

MSZ - DKP

Sejm RP, wychodząc naprzeciw licznym postulatom zgłaszanym przez środowiska polskie i polonijne, znówelizował *Ustawę o Karcie Polaka*. Nowelizacja dotyczy trzech istotnych kwestii:

– możliwości udokumentowania polskiego pochodzenia za pośrednictwem dokumentów własnych, a nie jak było do tej pory – jedynie dokumentów dotyczących wstępnych wnioskodawcy;

– rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do występowania się o Kartę Polaka o tzw. bezpieczeństwa zamieszkałych na terytorium państw powstałych po rozpadzie ZSRR (zmiana dotyczy głównie osób narodowości polskiej zamieszkałych na Łotwie i w Estonii);

– możliwości wydawania Kart Polaka na okres nieoznaczony dla osób, które ukończyły 65 rok życia (do tej pory wydawano Kartę na 10 lat).

Obecnie nowelizacja ustawy oczekuje na podpis prezydenta. Termin wejścia w życie określono po upływie 7 dni od dnia jej ogłoszenia.

REALIZACJA PRAW POLAKÓW I OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO

List sprawozdawcy parlamentarnego w Landtagu Hesji w sprawie nauczania języka polskiego

Niemcy – KG RP w Kolonii

23 września 2008 roku konsulat generalny RP otrzymał list od Mathiasa Wagnera, przewodniczącego Frakcji Zielonych w Landtagu Hesji i sprawozdawcy tej frakcji w kwestiach polityki oświatowej. M. Wagner poinformował, iż w swoim programie wyborczym Frakcja Zielonych postawiła sobie za zadanie wspieranie znajomości języka niemieckiego u dzieci w Niemczech bez zaniegbywania języka kraju pochodzenia, jako istotny element społeczeństwa wielokulturowego w globalnym świecie.

Do swojej korespondencji P. Wagner załączył kopię wniosku parlamentarnego skierowanego przez frakcję SPD do rządu Hesji. Wniosek zawiera prośbę do rządu Hesji o wyjaśnienie ogólnych kwestii związanych z nauczaniem języków ojczystych (języków pochodzenia migrantów). We wniosku frakcja SPD sformułowała także zapytanie dotyczące języka polskiego w następującym brzmieniu: „W jakich szkołach w Hesji i w jakim wymiarze nauczany jest język polski jako język pochodzenia w nawiązaniu do traktatu między Niemcami i Polską z 17 czerwca 1991 r?” M. Wagner poinformował, że odpowiedź rządu landowego będzie podstawą do dalszych działań w kwestii języków ojczystych.

We wniosku zawarte zostały pytania dotyczące koncepcji rządu Hesji w tej sprawie, liczby zatrudnionych nauczycieli w ramach nauczania języków ojczystych. List zawiera konkretne pytania: „Dlaczego rząd landowy przekazał odpowiedzialność za nauczanie języków ojczystych konsułatom państw obcych?”; „Na kim spoczywa odpowiedzialność za nauczanie języków ojczystych, które nie są nauczane jako drugi lub trzeci język obcy, a więc nie należą do kanonu przedmiotów obowiązkowych?”; „Jak rząd landowy wpływa na zapewnienie minimalnych wymagań dydaktycznych i pedagogicznych podczas zajęć języków ojczystych?”

KG RP w Kolonii w korespondencji, skierowanej do sprawozdawców parlamentarnych zajmujących się kwestiami oświatowymi we wszystkich frakcjach Landtagu Hesji, przedstawił nauczania języka polskiego w niemieckim systemie oświaty w Hesji, zmagania KG w celu poprawy tego stanu, oraz apel o pomoc w tej kwestii. Sprawozdawcom parlamentarnym przekazany został także tekst traktatu polsko-niemieckiego z 1991 r., z którego wynikać powinna szczególna pozycja języka polskiego w niemieckim systemie oświaty.

Kwestia pisowni w językach mniejszości narodowych nazw ulic i miejscowości na Litwie

Litwa – KG RP w Wilnie

„Tygodnik Wileńszczyzny”, 16–22.10.08 (za agencją BNS):

„Na mocy rozporządzenia premiera powołano grupę roboczą, której zlecono rozpatrzenie i sporządzenie propozycji odnośnie tradycyjnego nazewnictwa ulic, miejscowości oraz obiektów topograficznych w językach mniejszości narodowych. Propozycje, a w razie potrzeby również projekty aktów prawnych, powinny być opracowane do 8 grudnia br. Kierownikiem grupy został mianowany wicedyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa przy rządzie Republiki Litewskiej – Stanisław Widtmann. W jej skład wchodzi również doradca premiera ds. mniejszości narodowych z ramienia AWPL, Tadeusz Andrzejewski. W grupie pracować będą również eksperci ministerstw spraw zagranicznych, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, specjaliści języka litewskiego, historii.”

Spotkanie J. Borkowskiego – sekretarza stanu MSZ RP, i J. Niewierowicza – podsekretarza stanu MSZ Republiki Litewskiej

Polska – MSZ

23 października 2008 r. – na prośbę strony litewskiej – min. Jan Borkowski, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, spotkał się z podsekretarzem stanu w MSZ Republiki Litewskiej – Jarosławem Niewierowiczem.

Tematyka spotkania obejmowała głównie kwestie dotyczące sytuacji mniejszości narodowych. Min. J. Borkowski wyraził zaniepokojenie przedłużającym się w Sejmie RL procesem legislacyjnym projektu ustawy o pisowni imion i nazwisk w językach mniejszości narodowych, a w tym kontekście wypowiedzią przewodniczącego Sejmu RL – C. Jursenasa z dnia 16 października, który wyraził wątpliwość co do możliwości przegłosowania ustawy przez Sejm RL obecnej kadencji (kadencja upływa 17 listopada br.)

Min. J. Niewierowicz stwierdził, że – jego zdaniem – istnieje konsensus głównych sił politycznych na Litwie, iż ustawa powinna zostać uchwalona. Poinformował, że w litewskim systemie parlamentarnym obowiązuje zasada kontynuacji procesu legislacyjnego, co powoduje, że ustawą, o ile istotnie nie zostanie ona uchwalona w bieżącej kadencji, zajmie się Sejm RL nowej kadencji.

Min. J. Borkowski podkreślił, iż nie trzeba się obawiać stosowania standardów europejskich wobec mniejszości narodowych, gdyż nie zagrażają one tożsamości państwa. Jako pozytywny przykład podał rozwiązania, które Polska stosuje wobec mniejszości niemieckiej.

Min. J. Niewierowicz poruszył problem zaprzestania emisji programów TVP/TV Polonia przez serwisy litewskich operatorów telewizji kablowych. Powodem są kwestie licencyjne (koncesje). Pozbawia to polską mniejszość na Litwie bezpośrednich informacji z Polski.

Prace senackie nad projektem „Ustawy o obywatelstwie polskim”

MSZ - DKP

Senat RP rozpoczął pracę nad projektem *Ustawy o obywatelstwie polskim*; obecnie prace znajdują się na etapie drugiego czytania. W opinii projektodawców, obowiązująca obecnie ustawa z 1962 r. nie spełnia oczekiwań, nie odpowiada ponadto na wyzwania współczesności. Dlatego też ustawodawca postanowił wprowadzić do ustawy dwie instytucje – tryb administracyjny uzyskiwania obywatelstwa polskiego oraz mechanizm przywracania obywatelstwa polskiego.

Inauguracja pracy Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą *MSZ – DKP*

Na podstawie zarządzenia nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 7.02.2006 r. rozpoczął pracę Międzyresortowy Zespół ds. Polonii i Polaków za Granicą, na którego czele stoi Jan Borkowski, sekretarz stanu w MSZ. Inauguracyjne posiedzenie odbyło się 31.07.2008 r. a kolejne 29 września.

Ustalono, że w ramach Zespołu pracować będą następujące grupy robocze: ds. strategii oświaty polskiej za granicą, ds. repatriacji, ds. zmiany prawa wyborczego, oraz ds. dwustronnych umów ws. świadczeń społecznych. Wybrani przewodniczący poszczególnych grup zaprezentowali najważniejsze założenia i główne kierunki planowanych prac. W skład grup roboczych weszli przedstawiciele resortów i instytucji najbardziej zaangażowanych w poszczególne kwestie tematyczne. Ustalono, że przewodniczący grup mogą zapraszać do prac w grupach ekspertów spoza wymienionych w zarządzeniu premiera resortów i instytucji.

W trakcie II posiedzenia przedstawiona została przez MSZ informacja o stanie realizacji *Ustawy o Karcie Polaka* oraz kierunkach trwającej obecnie jej nowelizacji.

Przedstawiona również została ocena MSZ *Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą* z 2007 r. Zdaniem MSZ, konieczna jest pilna modyfikacja *Programu* tak, by odzwierciedlał on kompetencje poszczególnych instytucji i koordynującą rolę MSZ w rządzie. W 2009 r. natomiast, po dokonaniu analizy realizacji *Programu* w pierwszym roku jego obowiązywania, Zespół powinien podjąć decyzje co do ew. innych zmian w strukturze i merytorycznej zawartości *Programu*.

NOWA MIGRACJA

Prawa pracownicze w Holandii *Holandia – Ambasada RP w Hadze*

30 września 2008 roku w siedzibie holenderskiego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej odbyła się prezentacja informatora w języku polskim dotyczącego warunków pracy w Holandii oraz uaktualnionej strony internetowej ministerstwa zawierającej praktyczne informacje w języku polskim. Holenderski minister pracy H. P. Dinner oficjalnie przekazał polskiemu ambasadorowi informator z prośbą o dystrybucję w Polsce oraz w środowiskach polskich w Holandii. Nakład broszury wynosi 10 tys. egzemplarzy z możliwością dodruku.

Ambasada RP – we współpracy ze środowiskami polskimi – rozpowszechnia informator w pięciu polskich parafiach, w sklepach polskich, w dwunastu organizacjach polonijnych oraz konsulatach honorowych w Amsterdamie i Amersfoort.

Prawa pracownicze w Szwecji *Szwecja – KG RP w Sztokholmie*

5 października 2008 r. Konsulat Generalny RP w Sztokholmie zorganizował spotkanie informacyjne dla nowej migracji pod hasłem „Prawa pracownicze w Szwecji”.

Na pytania zebranych odpowiadali pracownicy placówki oraz Anna Żynis-Matthiasson, ekspert ds. szwedzkiego prawa pracy, stały współpracownik polonijnych portali internetowych: PoloniaInfo oraz PLMagazyn.

W trakcie blisko trzygodzinnego spotkania przekazano zebrany szereg praktycznych informacji w zakresie szeroko rozumianego prawa pracy i zagadnień socjalno-bytowych, a także odpowiadano na zapytania indywidualne. Przybyłym rozdano materiały informacyjne, w tym „Vademecum Polaka w Szwecji” oraz „Praktyczny przewodnik w zakresie emerytur i rent”.

W spotkaniu w sali konferencyjnej ABF w Sztokholmie udział wzięli również reprezentanci organizacji polonijnych oraz przedstawiciele mediów.

POLSKIE I POLONIJNE ŚRODOWISKA I ORGANIZACJE

Narada prezesów organizacji polonijnych Rosji

Rosja – KG RP w Petersburgu

Od 26 do 29 września 2008 roku w Sankt Petersburgu odbyła się narada prezesów organizacji polonijnych Rosji zorganizowana przez Narodowo-Kulturalną Autonomię „Kongres Polaków w Rosji” oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. W obradach uczestniczyli przedstawiciele 35 organizacji polonijnych w FR, goście z Polski, m.in.: M. Płuzyński – prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, W. Turzański – wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, oraz przedstawiciele polskich placówek dyplomatyczno-konsularnych w FR.

Program narady obejmował szkolenia metodyczne oraz obrady plenarne. Szkolenia poświęcone były tematyce zarządzania organizacją społeczną oraz współpracy z fundacjami polskimi.

W trakcie spotkania z prezesem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” omawiano działalność poszczególnych organizacji oraz problemy, które napotykają w pracy polonijnej. Organizacje polonijne w Rosji w swojej pracy starają się zachować i promować polskie tradycje i kulturę poprzez organizację spotkań polonijnych z okazji świąt narodowych i kościelnych, dni polskiej kultury, pracę w zespołach folklorystycznych. Dużą rolę przywiązują do nauki języka polskiego oraz aktywizacji młodzieży. Środowisko polonijne dba o upamiętnianie miejsc związanych z obecnością Polaków na terenie FR i rozpowszechnianie wiedzy o polskich losach w Rosji. Część organizacji polonijnych swoją działalność opiera na współpracy z władzami miejscowymi oraz organizacjami innych mniejszości narodowych w FR.

Działacze przedstawili główne problemy, z którymi borykają się organizacje polonijne w Rosji. Są to: trudności w zaproszeniu nauczycieli z RP, brak siedzib, intensyfikacja kontaktu z Polską poprzez dostęp do internetu i polską telewizję, potrzeba uzyskania publikacji i materiałów z Polski (książki historyczne, książki o folklorze, nuty, stroje ludowe).

Po uroczystości wręczenia Kart Polaka omówiono realizację ustawy o Karcie Polaka w Rosji; na pytania prezesów odpowiadali konsulowie z Moskwy i Petersburga. Podczas debaty omówiono również problematykę wizową, kwestie współpracy organizacji polonijnych z parafiami katolickimi w FR, aktywizacji młodzieży, promocji kultury, mediów polonijnych. W. Turzański przedstawił cele programowe i zasady współpracy z Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Poruszano także zagadnienia propagowania turystyki polonijnej: przygotowanie przez organizacje polonijne wycieczek polskimi śladami w ich rejonach, organizacja polsko-rosyjskich obozów młodzieżowych w FR.

Ponadto przedmiotem rozmów był projekt badawczy „Ślady Polaków w północno-zachodniej Rosji”, realizowany przez konsulat we współpracy z organizacjami polonijnymi.

Uczestnicy narady opracowali dokument końcowy „Wnioski roboczej narady prezesów organizacji polonijnych Federalnej Polskiej Narodowo-Kulturalnej Autonomii «Kongres Polaków w Rosji», S. Petersburg, 26–28 września 2008 r.”. Oto treść tego dokumentu:

„1. Uważamy za niezbędne promocję historii, kultury i tradycji polskich, poprzez organizowanie Dni Kultury Polskiej, festiwali, konkursów, wystaw, prezentacji kuchni polskiej, propagowanie wartości kulturowych narodu polskiego w naszym otoczeniu i środowisku.

2. Uznajemy za jeden z podstawowych kierunków naszej działalności kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków. Pragniemy w tym celu uzyskać większy dostęp do materiałów krajowych promujących Polskę.

3. Podkreślamy potrzebę kontynuacji festiwali i szkoleń zespołów polonijnych w Koszalinie i w Rzeszowie.

4. Ważnym kierunkiem naszej działalności pozostaje popularyzacja działalności polonijnej w środkach masowego przekazu, rosyjskich, polskich i polonijnych, m.in. na stronach internetowych. Nawołujemy wszystkie organizacje polonijne do stałej współpracy ze stroną internetową Kongresu.

5. Apelujemy o partnerskie traktowanie Polonii i korzystanie z naszej wiedzy i naszych możliwości.

6. Uważamy za niezbędne zacieśnianie współpracy z Instytutami Polskimi przy placówkach dyplomatycznych w Rosji.

7. Podkreślamy wagę konsultowania z Polonią ustaw i raportów nas dotyczących (wzorem konsultacji w sprawie «Karty Polaka»).
8. Skoordynowane działania i relacje placówek dyplomatycznych i organizacji polonijnych będą służyć z pewnością na korzyść Polski i Polonii.
9. Pragniemy podkreślić, że ważne jest, aby finansowanie poprzez organizacje pozarządowe pozostało podstawową drogą wspierania naszej działalności.
10. Uważamy za wskazane szersze wykorzystanie do działalności organizacji polonijnych środków finansowych z funduszy rosyjskich.
11. Pragniemy pełniejszej realizacji umów polsko-rosyjskich w sprawie pomocy dla szkolnictwa polskiego w Rosji.
12. Uważamy za niezbędne kontynuowanie starań w sprawie rehabilitacji Polaków w Rosji jako «narodu represjonowanego».
13. Podkreślamy wielkie znaczenie działalności naukowej, zwłaszcza w zakresie badań nad historią Polaków i stosunków polsko-rosyjskich na terenie Rosji, oraz potrzebę skoordynowania prac w tym kierunku, zwłaszcza działalności wydawniczej prowadzonej pod szyldem Kongresu Polaków, oraz organizacji konferencji ogólnorosyjskich nie tylko w Moskwie i Petersburgu, lecz również w innych miastach.
14. Zwracamy się do polskich instytucji i fundacji, wspierających działalność naukową, o docelowe finansowanie tego rodzaju publikacji i imprez, zgodnie z zaleceniami Komisji Naukowej Kongresu.
15. Uznajemy za niezbędny dalszy rozwój systemu nauczania polonijnego, wprowadzenie nowych form edukacji, i w tym celu:
 - Rozszerzenie sieci letnich szkół językowych na terenie Rosji, również z udziałem harcerstwa polskiego.
 - Szersze korzystanie z możliwości zapraszania nauczycieli z Polski.
 - Rejestrowanie polonijnych szkółek niedzielnych przy rosyjskich szkołach ogólnokształcących.
 - Organizowanie kursów metodycznych i konferencji dla nauczycieli oraz szersze wykorzystanie doświadczeń i materiałów metodycznych nauczycieli polonijnych.
16. Niezwykle ważne jest rozszerzenie pracy z młodzieżą, zaktywizowanie działalności kół młodzieżowych przy organizacjach polonijnych, większe zainteresowanie młodzieży możliwością studiów w Polsce.
17. Apelujemy o zwiększenie dla młodzieży z naszych organizacji liczby miejsc na obozach letnich w kraju.
18. Podkreślamy wielkie znaczenie opieki nad kombatanami polonijnymi.
19. Uważamy za niezbędne zachowanie i rozwój w Kościele rzymskokatolickim w Rosji liturgii w języku polskim oraz wykorzystanie języka polskiego podczas lekcji religii, utworzenie w ośrodkach polonijnych duszpasterstwa polskiego.
20. Uznajemy za swój honorowy obowiązek opiekę nad kościołami, grobami, miejscami pamięci narodu polskiego oraz upamiętnienie miejsc związanych z historią Polaków w Rosji.”

Obchody 15-lecia organizacji polonijnej „Nadzieja” w Buriacji *Rosja – KG RP w Irkucku*

We wrześniu 2008 roku w stolicy Buriacji Ułan-Ude obchodzono 15-lecie powstania Narodowo-Kulturalnej Autonomii Polaków „Nadzieja”. Zorganizowano m.in. tydzień młodego kina polskiego, konferencję „Współczesne tendencje rozwoju ruchu polonijnego w Rosji”, prezentację szóstego tomu książki „Polacy w Buriacji”, wystawę – przygotowaną wspólnie z muzeum miejskim – kopii buriackich rysunków Leopolda Niemirowskiego (oryginały znajdują się w Warszawie). Kulminacją obchodów był uroczysty koncert w dniu 20 września, na który złożyły się zarówno występy miejscowych artystów polonijnych, jak i występy gości – zespołu z Abakanu, oraz miejscowych zespołów innych narodowości. Następnego dnia uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty pod krzyżem upamiętniającym ostatnie starcie Powstania Zabajkalskiego 1866 r.

W uroczystościach uczestniczyli m.in. senator RP Roman Ludwiczuk, konsul generalny RP w Irkucku, dyrektor Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – Andrzej Chodkiewicz.

Z okazji jubileuszu Prezydent RP nadał Krzyże Kawalerskie Orderu Zasługi prezes organizacji Marii Iwanowej oraz honorowemu przewodniczącemu Wacławowi Sokołowskiemu. Ordery zostaną wręczone po uzyskaniu zgody władz rosyjskich.

Ambasador RP w Moskwie z wizytą w irkuckim okręgu konsularnym *Rosja – KG RP w Irkucku*

Od 26 do 29 września 2008 roku na terenie irkuckiego okręgu konsularnego przebywał ambasador RP w Moskwie – Jerzy Bahr. Ambasador przeprowadził rozmowy z regionalnymi i lokalnymi władzami w obwodzie irkuckim oraz w Kraju Krasnojarskim. Strona rosyjska przedstawiła obszerną informację o perspektywach rozwoju Syberii Wschodniej, warunkach inwestowania, a także o wymianie gospodarczej oraz kulturalnej z Polską.

Omawiano m.in. kwestie związane z pobytem i pracą w FR polskich duchownych oraz nauczycieli. W Irkucku ambasador spotkał się z rektorem Uniwersytetu Lingwistycznego oraz odwiedził pracownię języka polskiego na tej uczelni, w Krasnojarsku – z rektorem Syberyjskiego Uniwersytetu Federalnego; w uczelni tej, z inicjatywy lektora języka polskiego – Dariusza Klechowskiego, powstaje Polsko-Rosyjskie Centrum Kultury.

W Irkucku i Krasnojarsku ambasador J. Bahr spotkał się z przedstawicielami Polonii. W obu miastach miały także miejsce spotkania z przedstawicielami miejscowych elit kulturalnych, zaangażowanych w promocję polskiej kultury. W Irkucku Ambasador uczestniczył w promocji programu wizyt studyjnych w Polsce przedstawicieli młodej inteligencji rosyjskiej, a na Uniwersytecie w Krasnojarsku – w seminarium „Rosja-Polska – nowe perspektywy współpracy”. Ambasador odwiedził podnoszony z ruin prawosławny klasztor w Posolsku, postawiony w końcu XVII w. w miejscu zabójstwa posłów rosyjskich, powracających z misji w Chinach.

Wizyta polskiego ambasadora była szeroko i bardzo życzliwie przedstawiona w lokalnych mediach elektronicznych. Jedynie „Wschodniosyberyjska Prawda” przedstawiła w negatywnym świetle relacje ze spotkania promującego wizyty studyjne w Polsce.

Spotkanie Ministra SZ – Radosława Sikorskiego z Polakami w Tokio *Japonia – Ambasada RP w Tokio*

2 października 2008 roku przebywający z wizytą oficjalną w Japonii Minister Spraw Zagranicznych RP – Radosław Sikorski spotkał się z grupą tokijskiej Polonii na uroczystości zorganizowanej specjalnie z tej okazji w siedzibie ambasady RP w Tokio. Odbyło się także spotkanie z naukowcami polskimi przebywającymi w Japonii na kontraktach, stażach i stypendiach. Zostały ponadto wręczone dyplomy laureatom konkursu krasnomówczego, którego uczestnikami byli Japończycy uczący się języka polskiego.

VI zlot mołdawskiej młodzieży polonijnej *Mołdawia – Ambasada RP w Kiszyniowie*

4 października 2008 roku odbył się VI zlot mołdawskiej młodzieży polonijnej. Podobnie jak poprzednie, miał on miejsce przy obelisku postawionym w 1621 r. we wsi Berezowka na północy kraju w miejscu śmierci hetmana wielkiego koronnego Stanisława Żółkiewskiego. W spotkaniu brało udział około 100 osób z różnych organizacji polonijnych z całej Mołdawii. W programie znalazły się: apel drużyny harcerskiej im. S. Żółkiewskiego z Bielc, uroczysta msza, inscenizacja słowno-muzyczna o hetmanie S. Żółkiewskim w wykonaniu młodzieży z Domu Polskiego w Bielcach oraz wspólne ognisko. Uczestnicy zlotu wyjechali następnie na wspólną wycieczkę do Sorok. Organizatorem spotkania był Dom Polski w Bielcach.

Wizyta konsula generalnego w Murafie *Ukraina – KG RP w Kijowie*

5 października 2008 roku na zaproszenie polskiej społeczności przebywał w Murafie (obwód winnicki) konsul generalny RP – Grzegorz Opaliński. Konsul wziął udział we mszy celebrowanej przez księdza Jana Licznarowskiego. W wypełnionym kościele pw. Niepokalanego Poczęcia wysłuchano pieśni patriotycznych i montażu słowno-muzycznego przygotowanego przez dzieci i młodzież polską.

Zwracając się do licznie przybyłej społeczności polskiej, konsul podkreślił wielkie znaczenie zachowania polskości w języku, tradycjach i obyczajach. Przypominając o realizowanej Ustawie o Karcie Polaka wskazał na jej znaczenie zarówno dla osób starszych, jak i młodzieży w zacieśnianiu więzów z Macierzą.

Konsul przekazał dar Senatowi RP w postaci nowoczesnego odbiornika TV, sprzętu elektronicznego oraz książek i podręczników szkolnych na potrzeby nauki języka polskiego dla dzieci i młodzieży, realizowanej przez filię Stowarzyszenia „Świetlica Polska” w Murafie.

<p style="text-align: center;">Sekretarz stanu w MSZ RP – Jan Borkowski z wizytą w USA i Kanadzie <i>USA – Ambasada RP w Waszyngtonie</i> <i>Kanada – Ambasada RP w Ottawie</i></p>
--

1–7 października 2008 roku min. J. Borkowski złożył wizytę w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie. Głównym celem wizyty Ministra J. Borkowskiego był udział w obchodach 400-lecia osadnictwa Polaków w Ameryce oraz w uroczystościach związanych z 90. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości. Minister odbył rozmowy z przedstawicielami Polonii amerykańskiej i kanadyjskiej, w tym z kierownictwem KPA i KPK.

1 października min. J. Borkowski wziął udział w uroczystej ceremonii upamiętniającej 400-lecie przybycia pierwszych polskich osadników do Ameryki w Jamestown w Wirginii. Delegacja władz polskich złożyła wieniec przy tablicy upamiętniającej przybycie pierwszych Polaków do Jamestown w 1608 r. W uroczystościach wzięło udział prawie 200 przedstawicieli organizacji polonijnych, w tym KPA z prezesem F. Spulą na czele, Polskiego Związku Narodowego oraz Polish Falcons of America. W swoim wystąpieniu min. J. Borkowski podkreślił m.in. symboliczny wymiar tej rocznicy oraz pozytywny wpływ polskiej emigracji na rozwój USA. Zapewnił jednocześnie o wdzięczności i pamięci Polski za zaangażowanie Polonii amerykańskiej w walkę o suwerenną Polskę oraz za jej poparcie dla członkostwa RP w NATO.

W czasie spotkania z przedstawicielami waszyngtońskiej Polonii w ambasadzie RP w Waszyngtonie, min. J. Borkowski m.in. podkreślił, że Polonia powinna wzmocnić swoją pozycję w Ameryce i być bardziej aktywna w amerykańskim życiu publicznym. W trakcie spotkania omówiono m.in. możliwości polepszania współpracy placówek polskich w USA z przedstawicielami Polonii, postulat Polonii – stworzenia ośrodka kultury polskiej w Waszyngtonie, a także koncepcję zaproponowaną przez W. Zachariesiewicza – powołania przy ambasadzie rady konsultacyjnej, składającej się z przedstawicieli Polonii. Jej zadaniem byłoby usprawnienie wymiany informacji podczas wspólnych przedsięwzięć promocyjno-polonijnych w USA.

W trakcie spotkania z asystentem sekretarza stanu ds. konsularnych – Janis Jacobs, min. J. Borkowski przypomniał o zainteresowaniu Polski zniesieniem przez władze amerykańskie obowiązku wizowego dla obywateli RP podróżujących do USA w celach turystycznych. J. Jacobs podkreśliła wolę administracji prezydenta G. W. Busha doprowadzenia do rozszerzenia programu bezwizowego dla bliskich sojuszników i przyjaciół USA w Europie środkowej. Wskazała zarazem na konieczność przestrzegania warunków udziału w programie, a szczególnie zwróciła uwagę na wskaźnik odmów wydania wiz jako jedno z głównych kryteriów decydujących o włączeniu nowego kandydata do tego programu oraz na to, iż Polska ciągle nie spełnia tych kryteriów.

2–5 października min. J. Borkowski wziął udział w Chicago w głównych uroczystościach 400-lecia osadnictwa Polaków w Ameryce oraz 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, w tym w uroczystym koncercie „Pieśni Wolności. Songs of Freedom”, przygotowanym przez The Paderewski Symphony Orchestra of Chicago we współpracy z KG RP w Chicago. Patronat nad koncertem objęli: Marszałek Senatowi RP B. Borusewicz oraz Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego B. Zdrojewski, a organizację uroczystości wsparły MSZ, MKiDN, Senat RP, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Ambasada RP w Waszyngtonie.

Chicagojskie obchody 400-lecia osadnictwa Polaków w Ameryce rozpoczęły się 3 października w Tinley Park. Głównym punktem uroczystości, w których udział wzięło ok. 500 osób, w tym kilkunastu burmistrzów okolicznych miast, było nadanie imienia F. Chopina powstającej ulicy w Tinley Park – Chopin Lane. W przemówieniu min. J. Borkowski złożył podziękowania za zorganizowanie uroczystości burmistrzowi Edwardowi Zabrockiemu – jednemu z najdłużej sprawujących tę funkcję polityków w stanie Illinois (nieprzerwanie od 28 lat) oraz inicjatorowi uroczystości – przewodniczącemu Rady Miejskiej Tinley Park, pełniącemu jednocześnie funkcję szefa US Small Business Administration na region Midwest, Patrickowi Rea, przypominając jego

zaangażowanie w działania lobbujące na rzecz członkostwa Polski w NATO, a także w promocję polsko-amerykańskiej współpracy gospodarczej. Wynikiem przeprowadzonych przez min. J. Borkowskiego rozmów była m.in. deklaracja władz Tinley Park w/s zorganizowania w 2009 r. uroczystych obchodów 60. rocznicy powstania Paktu Północnoatlantyckiego i 10-lecia członkostwa Polski w NATO.

Spotkanie z członkami zarządów Polsko-Amerykańskiego Instytutu Kultury i Edukacji (PACEI) oraz Związku Klubów Polskich (ZKP) poświęcone było planom zorganizowania w 2009 r. parady z okazji Święta Konstytucji 3 Maja – największej imprezy polonijnej o charakterze masowym (wg mediów amerykańskich 60-80 tys. uczestników w 2008 r.), oraz festiwalu promocyjno-polonijnego „Poland in the Park”, współorganizowanego przez PACEI i KGRP Chicago. W wyniku rozmów uzgodniono, iż obie strony promować będą hasło przemarszu paradnego w 2009 r. (2 maja) związane z 10-leciem członkostwa Polski w NATO, natomiast festiwal, który zorganizowany zostanie w chicagowskim Parku Granta, odbędzie się pod hasłem 5. rocznicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Dyskusja dotyczyła także planów zorganizowania w czerwcu 2009 r. koncertu plenerowego z okazji 20. rocznicy obalenia komunizmu w chicagowskim Parku Millennium. Jako gość honorowy obchodów zaproszony zostanie Lech Wałęsa, który otworzy także budynek swojego imienia na Northeastern Illinois University.

W przyjęciu w KG RP w Chicago, z okazji 400-lecia polskiego osadnictwa w Ameryce, wzięli udział przedstawiciele miejscowych władz oraz ważniejszych organizacji polonijnych. W swoim wystąpieniu min. J. Borkowski podkreślił znaczenie włączania się Polonii amerykańskiej w miejscową politykę. Złożył także gratulacje obecnym na przyjęciu prezesom Związku Klubów Polskich oraz Związku Podhalan w Ameryce Północnej z okazji obchodzonego w tym roku 80-lecia działalności obu organizacji. Obecny podczas spotkania prezes Maciej Płażyński wręczył złote medale Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prezydentowi The Paderewski Symphony Orchestra of Chicago – Ariemu Zweigowi, oraz właścicielowi firmy Polamer, a także korporacji medialnej Polvision TV i Radia 1030 WNWR – Walterowi Kotabie, za ich zasługi dla społeczności polonijnej w Stanach Zjednoczonych.

W Rosemont Theatre odbyło się spotkanie z dyrektorami szkół polonijnych i wyróżniającymi się uczniami, koncert dla młodzieży polonijnej oraz spektakl „Pieśni Wolności. Songs of Freedom”. Min. J. Borkowski na spotkaniu z uczniami podkreślił, iż chicagowska aglomeracja, na terenie której działa ponad 40 punktów nauczania języka polskiego, stanowi największy poza Polską ośrodek nauczania języka polskiego. Namawiał do aktywnego udziału w toczącej się dyskusji na temat nowych form pomocy szkolnictwu polonijnemu. Na wieczornym spektaklu min. J. Borkowski towarzyszył min. Bogdanowi Zdrojewskiemu, który reprezentował na uroczystościach Prezesa Rady Ministrów RP – Donalda Tuska.

Podczas kolejnego spotkania z F. Spulą dyskutowano m.in. o możliwościach zwiększenia przez KPA zaangażowania Polonii w amerykańskie życie polityczne, w tym o pomysł powołania pod auspicjami prezesa KPA szkoły liderów (Polish–American Leadership Initiative – PALI), skierowanego do polonijnej młodzieży. Min. J. Borkowski zapewnił o poparciu MSZ i woli zaangażowania się we wspólne projekty z KPA. Uzgodniono także wznowienie konsultacji rządowo-polonijnych, w których koordynatorem po stronie amerykańskiej ma być prezes F. Spula.

Prezes F. Spula wspominał o wrażliwości KPA na problematykę dialogu polsko-żydowskiego oraz o woli współpracy z organizacjami żydowskimi. F. Spula zaapelował także o konsultowanie z KPA stanowiska rządu polskiego w sprawach istotnych dla stosunków polsko-amerykańskich. Prezes KPA otrzymał zaproszenie do odwiedzenia Polski jeszcze w bieżącym roku.

Ministrowie J. Borkowski i B. Zdrojewski odwiedzili kilka polonijnych instytucji kulturalnych w Chicago, m.in. w Muzeum Polskie w Ameryce, największą instytucję polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju, Teatr Chopina, Dom Podhalan oraz Galerię J. Kenara, gdzie wzięli udział w dyskusji panelowej nt. „Rola Polonii amerykańskiej w promocji kultury polskiej w USA – nowe możliwości”.

5–7 października min. J. Borkowski złożył wizytę w Toronto, gdzie wziął udział w naradzie promocyjno-konsularnej wszystkich placówek ze Stanów Zjednoczonych i Kanady oraz spotkał się z przedstawicielami organizacji polonijnych z Władysławem Lizoniem – prezesem Kongresu Polonii Kanadyjskiej na czele.

W czasie spotkania z przedstawicielami KPK, min. J. Borkowski podkreślił ze strony MSZ wolę formalizacji współpracy z KPK w formie regularnych konsultacji rządowo-polonijnych. Zgodzono się, iż jedną z najważniejszych kwestii w relacjach polsko-kanadyjskich jest obrona dobrego imienia Polski oraz wypracowanie efektywnych form wspólnego działania. Uznano, iż nadszedł czas na profesjonalizację tego typu działań poprzez zlecenie zadań wyspecjalizowanym

firmom PR-owskim. Min. J. Borkowski wyraził także zadowolenie, iż KPK widzi potrzebę zwiększania reprezentacji politycznej we władzach kanadyjskich, m.in. poprzez realizację projektów promowania i wyłaniania liderów w organizacjach polonijnych, którzy stworzyliby grupę potencjalnych kandydatów do władz lokalnych, a w dalszej perspektywie także do federalnych.

W trakcie roboczego lunchu z członkami Polish-Jewish Heritage Foundation w Kanadzie, z prezesem Piotrem Jassemem, omówiono obecną sytuację w środowisku polonijnym i diasporze żydowskiej w Kanadzie oraz podkreślono konieczność walki z zakorzenionymi stereotypami w obydwu środowiskach. P. Jassem wyraził uznanie dla prezesa KPK W. Lizonia, iż pierwszy wyszedł z propozycją nawiązania bliższej współpracy z PJHF.

Zgromadzenie generalne BRASPOL-u, Centralnej Reprezentacji Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej *Brazylia – KG RP w Kurytybie*

10–11 października 2008 roku odbyło się zgromadzenie generalne BRASPOL-u. Podczas obrad m.in. przedstawiono nowo powstały portal organizacji. Prezesem organizacji pozostał Rizio Wachowicz. Powołano 16 wiceprezesów (po jednym ze stanów, na terenie których znajdują się oddziały organizacji) oraz 16 szefów wydziałów.

I Spotkanie Polonii w Chorwacji *Chorwacja – Ambasada RP w Zagrzebiu*

11–12 października 2008 roku w Zagrzebiu odbyło się I Spotkanie Polonii w Chorwacji, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Kulturalne „M. Kopernik” w Zagrzebiu. Celem spotkania było rozszerzenie działalności Towarzystwa na inne regiony Chorwacji, integracja środowisk polskich w Chorwacji i przyciągnięcie do działalności polonijnej osób niezrzeszonych i dotychczas mało aktywnych, w tym potomków emigrantów polskich z terenu Sławonii.

W otwarciu Spotkania udział wzięli m.in. przewodniczący Rady Mniejszości Narodowych RCh – A. Tolnauer, poseł do parlamentu RCh – N. Memedi (przedstawiciel 11 mniejszości narodowych), przedstawiciele władz miasta Zagrzebia, delegacja PTK „Polonez” z Kaszteli, delegacje organizacji polonijnych z BiH i Macedonii. Przedstawione zostały dwa referaty, wygłoszone przez wykładowców Wydziału Polonistyki Uniwersytetu w Zagrzebiu.

Uczestnicy Spotkania zadeklarowali chęć dalszej współpracy, jeden z postulatów dotyczył zwiększenia wysiłków w celu przyciągnięcia do działalności polonijnej Polaków, którzy nie posługują się językiem polskim. W części kulturalnej Spotkania zespół taneczny oraz chór PTK „M. Kopernik” zaprezentowały swoje programy artystyczne. Wieczorem pierwszego dnia miała miejsce uroczysta kolacja, z udziałem m.in. prezesa Europejskiej Wspólnoty Organizacji Polonijnych – T. Pilata. Spotkanie zgromadziło ok. 60 osób.

Poświęcenie nowego kościoła katolickiego w Tarazie (Kazachstan) *Kazachstan – Ambasada RP w Ałmaty*

16 października 2008 roku w Tarazie (obwód dżambulski) miało miejsce uroczyste poświęcenie nowo wybudowanego kościoła parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny. Ceremonii przewodniczył biskup diecezji ałmatyńskiej – ks. Henryk Chowaniec. Budowa kościoła trwała od 2001 r., kiedy to papież Jan Paweł II, podczas swojej wizyty w Kazachstanie, poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła.

Poza parafianami w uroczystości udział wzięło wielu gości, w tym księża, siostry zakonne, członkowie stowarzyszeń polonijnych, a także przedstawiciele Ambasady RP w Ałmaty.

Realizacja projektu możliwa była dzięki datkom wielu darczyńców – przede wszystkim niemieckich organizacji katolickich, Konfederacji Biskupów Amerykańskich, Konfederacji Biskupów Polskich, a także prywatnych osób z Polski oraz Niemiec.

W przyszłości w salach przykościelnych powstanie Centrum Dialogu Międzyreligijnego im. Jana Pawła II. Ponadto proboszcz parafii ks. Piotr Ostafin planuje stworzyć salę informatyczno-lingwistyczną, miejsce dla rekolekcji oraz pokoje gościnne. Dzięki temu kościół będzie nie tylko miejscem do modlitwy, ale także punktem spotkań wiernych, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w tym miejscowej Polonii.

KULTURA I PROMOCJA

Upamiętnienie A. Mickiewicza na Krymie

Ukraina – KG RP w Odessie

Dzięki intensywnym działaniom KG RP w Odessie, Komisja Symferopolskiej Rady Miejskiej podjęła decyzję o wpisaniu Adama Mickiewicza na listę wybitnych osób sławiących miasto Symferopol. Podjęto również decyzję o nadaniu jednej z ulic krymskiej stolicy nazwy Adama Mickiewicza.

100-lecie wysokogórskiej kolei Ernesta Malinowskiego w Peru

Peru – KG RP w Limie

23–24 września 2008 roku odbyły się w Peru uroczystości stulecia przejazdu pierwszego pociągu między Limą a Huancayo (stolica departamentu Junin) trasą drugiej, najwyższej na świecie kolei, zbudowanej przez polskiego inżyniera Ernesta Malinowskiego. Poprzedziła je konferencja naukowa – „100 lat kolei w centrum Peru”, poświęcona pracy E. Malinowskiego, jej znaczenia historycznego, ekonomicznego, społecznego i kulturalnego dla rozwoju Peru.

W obchodach na trasie przejazdu pociągu (identycznej jak sprzed 100 laty) uczestniczyły władze departamentu Junin i poszczególnych miast oraz ambasador RP w Limie.

Kulminacyjnym punktem programu stały się uroczystości w Huancayo, gdzie ambasador, wspólnie z prezydentem departamentu i burmistrzem miasta, odsłonił pomnik E. Malinowskiego, ufundowany przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich Kolei Państwowych.

Przejazd pociągu trasą transandyjską i same uroczystości relacjonowała grupa kilkudziesięciu peruwiańskich i zagranicznych dziennikarzy prasowych, radiowych i telewizyjnych.

Akcenty polskie w Dniu Europy w Petersburgu

Rosja – KG RP w Petersburgu

27 września 2008 roku w Sankt Petersburgu po raz pierwszy obchodzono Dzień Europy, organizowany przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Moskwie oraz istniejące w mieście przedstawicielstwa dyplomatyczno-konsularne oraz centra kultury państw członkowskich UE. W projekt ten aktywnie włączyły się również Instytut Polski oraz KG RP w Sankt Petersburgu. Z inicjatywy IP odbyła się projekcja filmu J. J. Kolskiego „Jasminum”, w Domu Polskim R. Suchowiejsko z Uniwersytetu Jagiellońskiego wygłosił wykład poświęcony mieszkającej w Petersburgu polskiej pianistce i kompozytorce – Marii Szymanowskiej, a w restauracji „Gintaras” można było spróbować polskiej kuchni.

Wspólnie z KG oraz petersburskimi organizacjami polonijnymi zorganizowano Dzień Otwarty Domu Polskiego, podczas którego dyżurujący dyplomaci udzielali informacji o Polsce i pracy KG. Każdy zainteresowany mógł również zapoznać się z działalnością organizacji polonijnych oraz otrzymać materiały informacyjne o Polsce.

Projekt Dnia Europy został szeroko zaprezentowany w mediach lokalnych, a wydarzenia polskiej części jego obchodów cieszyły się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców Petersburga.

Pamięć o Zbigniewie Ziembinskim – aktorze i reżyserze

Brazylia – KG RP w Rio de Janeiro

„Grobowiec nr 21.091 odrestaurowany”, miesięcznik kulturalny „Bravo” (październik 2008 r.) Manoela Sawitzki, pisarka, dramaturg i dziennikarka (polskiego pochodzenia) przedstawiła wkład polskiego MSZ w odbudowę grobowca Zbigniewa Ziembinskiego w związku z obchodami rocznicy śmierci artysty.

W dniu 1 listopada 2006 r. z inicjatywy Dariusza Dudziaka, konsula generalnego RP w Rio de Janeiro, niewielka grupa Polaków odwiedziła cmentarz św. Jana Chrzyciciela, by przywołać pamięć o wszystkich rodakach, którzy spoczywają na rijowskich cmentarzach. W Polsce jest to dzień, w którym wszyscy odwiedzają groby najbliższych. W Rio zobaczyli zniszczony grobowiec betonowy, pokryty czerwoną farbą, oznaczony liczbą 21.091, która wskazywała, że w tym miejscu spoczywa Zbigniew Marian Ziembinski – aktor, reżyser i polski animator kultury, który pomógł zrewolucjonizować teatr brazylijski. Nagrobek wyróżniał się niekorzystnie na tle zadbanych grobowców.

Z okazji przypadającego w 2008 r. 100-lecia urodzin i 30-lecia śmierci wybitnego artysty narodził się pomysł renowacji grobowca.

W dniu 18.10.1978 r. w Teatrze Miejskim w Rio de Janeiro artystę żegnało 15 tys. osób. Ziembinski wywarł dużo większy wpływ na kulturę brazylijską, niż polską. Paradoksalnie jednak w Brazylii apele konsula generalnego o pomoc w renowacji nagrobka pozostały bez echa. Zostały natomiast wysłuchane przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Krzysztof Ziembinski, syn artysty oraz Rede Globo (największy koncern medialny), będący właścicielem grobu, wyrazili zgodę na podjęcie prac renowacyjnych. W ten sposób Dariusz Dudziak wypełnił swoje zadanie. W dniu rocznicy śmierci artysty odbędzie się symboliczna uroczystość przy grobowcu, upamiętniająca życie i twórczość Ziembinskiego. Na grobowcu wykonanym z marmuru umieszczono krzyż, tuż poniżej wykuto jego nazwisko. Na bocznej płycie widnieje napis: „Zbigniew Ziembinski «Zimba» 13.03.1908–18.10.21978” i epitafium w języku portugalskim „O pai polones do moderno teatro brasileiro” („Polski ojciec nowoczesnego teatru brazylijskiego”).

Artykuł został wzbogacony informacją dotyczącą historii twórczości Z. Ziembinskiego i opatrzony jego zdjęciem oraz fotografią odrestaurowanego nagrobka.

O Polakach w radiu sarajewskim

Bośnia i Hercegowina – Ambasada RP w Sarajewie

16 września 2008 r. w Radiu Tuzla w ramach cyklu „Mieszkamy razem”, poświęconego mniejszościom narodowym zamieszkującym BiH wyemitowano audycję poświęconą mniejszości polskiej. W programie, który był nadawany na żywo, wzięły udział Izabela Sowinska-Andrić – prezes Wspólnoty Obywateli Polskiego Pochodzenia w Tuzli, oraz pani Jagoda Hrustić – członkini tej organizacji. Zaprezentowano m.in. dane na temat liczebności osób polskiego pochodzenia w Tuzli i okolicach, warunki ich życia, kwestie poszanowania praw mniejszości, a także sylwetki najbardziej znanych Polaków, polską kulturę, obyczaje i tradycje. Audycja cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród słuchaczy.

Polacy na festiwalu solidarności z emigrantami w Tokio

Japonia – Ambasada RP w Tokio

28 września grupa Polonii przy współudziale i wsparciu wydziału konsularnego ambasady wzięła udział w międzynarodowym festiwalu zorganizowanym na terenie uniwersytetu i kościoła w Yotsuya w Tokio. Festiwal odbył się z okazji dnia solidarności z emigrantami, którzy przybyli do Japonii. Polskie stoisko zaprezentowało potrawy narodowe, materiały promocyjne, informacje o kraju i drobne upominki. Dochód ze sprzedaży, głównie potraw, zasilił fundusz pomocy emigrantom.

„Salon Polski” w Pradze

Czechy – Ambasada RP w Pradze

1 października 2008 roku w ramach cyklu koncertów „Salon Polski” odbył się w siedzibie Ambasady RP w Pradze – pod patronatem marszałka senatu Republiki Czeskiej, Premysla Sobotky, oraz ambasadora RP w Pradze, Jana Pastwy, koncert polonijny. Tym razem do ambasady został zaproszony zespół jazzowy „Vertigo Quintet” wraz z solistką pochodzenia polskiego Dorotą Barową. Młodzi muzycy, którzy zdobywają coraz większe uznanie na europejskiej scenie jazzowej, zaprezentowali najnowsze kompozycje w języku polskim ze swojej niedawno wydanej płyty.

W części oficjalnej wieczoru polski ambasador wręczył Marii Hanakowej medal, przyznany przez Ministra Kultury RP, „Za zasługi dla Kultury Polskiej”. Maria Hanakova, Polka mieszkająca na

stałe w Pradze, była długoletnim pracownikiem Instytutu Polskiego w Pradze oraz aktywnym działaczem Polonii praskiej.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Ambasady, Polonii praskiej, przedstawiciele czeskich środowisk kulturalnych i biznesu.

Wieczór kultury polskiej w Tampere *Finlandia – Ambasada RP w Helsinkach*

6 października 2008 roku w głównej Bibliotece Miejskiej Metso w Tampere odbył się wieczór kultury polskiej. Wystawione zostały rysunki Adama Korpaka, polskie pieśni wykonała Ewa Kaarela, dwa odczyty na temat literatury polskiej wygłosili Paivi Paloposki i Tapani Kärkkäinen. Wieczór był także okazją do spotkania z nową lektorką języka polskiego na Uniwersytecie w Tampere – Kariną Muchą, oraz ze studentami zainteresowanymi językiem i kulturą polską, a także miejscową Polonią.

Adam Korpak, którego wystawę można było oglądać w Tampere, urodził się w Krakowie, a od 1974 roku mieszka w Finlandii, gdzie jego prace prezentowane były m.in. na łamach najbardziej wpływowego dziennika w Finlandii „Helsingin Samomat”. Był wielokrotnie nagradzany, w 2002 r. został uznany za jednego z najbardziej znanych rysowników krajów Unii Europejskiej, a w 2007 r. otrzymał nagrodę Grand Prix na międzynarodowym konkursie Satyrykon w Polsce. Wystawa zorganizowana została w ramach obchodów święta zaprzyjaźnionych miast Tampere i Łodzi.

W swych przemówieniach znani w Finlandii tłumacze naświetlili stan współczesnej literatury polskiej, omawiając dorobek literacki poszczególnych znanych i cenionych w świecie takich pisarzy, jak Sławomir Mrożek, Stanisław Lem, Andrzej Stasiuk, Hanna Krall, Olga Tokarczuk czy Stanisław Ignacy Witkiewicz. Wielokrotnie podkreślano unikalny charakter polskiej literatury, jej różnorodność gatunkową oraz wielopłaszczyznowość artystyczną.

Odsłonięcie popiersia Tadeusza Kościuszki w Nowym Jorku *USA – KG RP w Nowym Jorku*

10 października 2008 roku w Głównej Bibliotece Kadetów Akademii Wojskowej Stanów Zjednoczonych w West Point uroczystość odsłonięcia popiersia Tadeusza Kościuszki, autorstwa Tracy H. Sugg. W uroczystości udział wzięło kilkadziesiąt osób: oficerów, pracowników naukowo-dydaktycznych i kadetów Akademii w West Point, przedstawiciele Fundacji Kościuszkowskiej, Kongresu Polonii Amerykańskiej i Polskiej Fundacji Kulturalnej w Clark, zastępca attaché obrony w Waszyngtonie mjr M. Woźniak, konsul generalny K. Kasprzyk, dziennikarze. W trakcie uroczystości wystąpienia prezentujące postać Kościuszki i jego znaczenie dla Ameryki wygłosili autorka popiersia oraz płk Thomas Rozman (Rozmysłowicz), który swój esej o Kościuszcze adresował przede wszystkim do obecnych kadetów – członków Szwadronu Kościuszki, grupującego w West Point kadetów polskiego pochodzenia.

Popiersie z brązu jest kopią górnej części pomnika, który stoi w miasteczku Kosciusko w stanie Missisipi, a ufundowany został przez tamtejszą ludność. Warto dodać, iż pomnik T. Kościuszki znajduje się na terenie kampusu West Point od 1913 r. w eksponowanym miejscu, na skarpie rzeki Hudson.

W 2009 r. na amerykańskim rynku wydawniczym ukaże się książka „The Peasant Prince: Thaddeus Kosciuszko and the Age of Revolution”, znanego nowojorskiego dziennikarza, laureata Nagrody Pulitzera (2004) Alexa Storozynskiego. Książkę wydaje prestiżowe wydawnictwo St. Martin’s Press. Promocja książki odbędzie się z końcem kwietnia w polskim konsulacie w Nowym Jorku i połączona zostanie z obchodami Święta 3 Maja.

EDUKACJA POLONIJNA

„Dzień Polski w szkole”

Niemcy – KG RP w Monachium

Wiosną 2008 roku KG RP w Monachium zainicjował projekt zatytułowany „Dzień Polski w szkole”, który został zrealizowany (maj–lipiec) pilotażowo w trzech bawarskich szkołach ponadpodstawowych: w Pforzheim (maj), Hirschaid (lipiec) i Murnau (lipiec). W każdej z nich w „Dniu Polskim” wzięło udział od 100 do 500 uczniów, uczestniczących w różnorodnych wykładach i zajęciach związanych z Polską, a także przygotowujących własny program o Polsce.

Po wakacjach w jednej ze szkół (Realschule Hirschaid) wprowadzono do programu nauczania język polski jako język obcy w ramach tzw. przedmiotów fakultatywnych dla klas 7–10, spośród których uczniowie wybierają jeden, towarzyszący im praktycznie do matury. Zajęcia z języka polskiego w wymiarze 1 godz. tygodniowo (docelowo 2 godz. tygodniowo) poprowadzi nauczyciel polskiego pochodzenia, współorganizujący „Dzień Polski”.

Seminarium dla nauczycieli języka polskiego w Hanowerze i Hamburgu

Niemcy – KG RP w Hamburgu

3 października 2008 roku w Polskiej Misji Katolickiej w Hanowerze oraz 4 października w Konsulacie Generalnym RP Hamburgu odbyły się – zorganizowane przez KG RP – seminaria metodyczne dla nauczycieli języka polskiego.

Oba seminaria, zatytułowane „Efektywne nauczanie – szkolenie metodyczne dla nauczycieli języka polskiego”, poprowadziły lektorki akademickie – Małgorzata Małolepsza (Uniwersytet w Getyndze) oraz Agnieszka Jasińska (Akademia Pedagogiczna w Krakowie); obie panie są autorkami podręcznika „Hurra!” do nauki języka polskiego jako obcego.

Szkolenia spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony środowiska nauczycielskiego – uczestniczyło w nich ok. 50 nauczycielek. Uczestniczki seminarium wysoko oceniły jakość zaprezentowanych im podręczników i potwierdziły ich przydatność w nauczaniu cudzoziemców języka polskiego, wyraziły jednakże opinię o potrzebie powstania, dostosowanego do lokalnych realiów, podręcznika do nauczania języka polskiego – jako ojczystego – dzieci polonijnych, zamieszkałych na terenie RFN. Zebrane nauczycielki zaprezentowały pogląd, iż podręczniki, stworzone do nauczania języka polskiego w innych środowiskach polonijnych, nie spełniają w pełni swojego zadania w realiach niemieckich.

Inauguracja roku akademickiego w Wileńskiej Filii

Uniwersytetu w Białymstoku

Litwa – KG RP w Wilnie

5 października 2008 roku w tymczasowej siedzibie Wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku odbyła się inauguracja roku akademickiego i drugiego roku nauczania na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym. Ze 175 studentów, którzy przed rokiem rozpoczęli studia w Filii, na drugi rok dostało się 125. Na pierwszy rok przyjęto 125 osób na ekonomię i 45 na informatykę; łącznie w Filii studiować będzie ok. 300 studentów. Nic więc dziwnego, że jednym z najważniejszych tematów, poruszanych w inauguracyjnym wystąpieniu rektora Uniwersytetu w Białymstoku – prof. Jerzego Nikitorowicza, oraz dziekana Wydziału E-I Filii – prof. Jarosława Wołkonowskiego, była kwestia przyszłej stałej siedziby Filii. Życzył jej profesorom i studentom ambasador J. Skolimowski, który podkreślił niezwykle ważną rolę, jaką już dziś spełnia Filia i jaką pełnić będą w przyszłości jej absolwenci. Wśród witających był także wicemercer Wilna Artur Ludkowski. Odbyła się ponadto immatrykulacja studentów pierwszego roku, a wykład inauguracyjny „Kontekst cywilizacyjny Polski” wygłosił prof. Jerzy Kopania.

„Kurier Wileński”, 7.10.08, „Inauguracja roku akademickiego Filii UwB w Wilnie po raz drugi”.

„162 nowych studentów przestąpiło w niedzielę, 5 października, progi Filii Uniwersytetu w Białymstoku (UwB). W jedynym uniwersytecie z polskim językiem nauczania na Litwie wyższe wykształcenie na kierunkach informatyki i ekonomii obecnie zdobywa około 300 młodych osób. «Chcę was uspokoić – nigdzie indziej nie będzie wam lepiej niż tu» – powiedział do zebranych na sali studentów pierwszego roku Stanisław Łopacki, prezes Samorządu Studentów, zapewniając świeżo upieczonych «fuksów», że tak przyjaznej atmosfery oraz dobrych wykładowców, jak tu, nie spotkają w żadnym innym uniwersytecie. Zresztą potwierdzili to sami studenci pierwszego roku. [...].

Młodzi ludzie złożyli ślubowanie, wręczono im indeksy, a prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, Rektor UwB, pasował każdego z nich na studenta.

– W tym roku mamy około 300 studentów, w następnym ich liczba zwiększy się do 500 – powiedział prof. Jarosław Wołkonowski, dziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego Filii UwB w Wilnie. – Sale przy ul. Kalwaryjskiej oraz dwie wynajmowane od Domu Kultury Polskiej w Wilnie nam już nie wystarczą. Jak twierdził, [...] sytuacja jednak wkrótce ma się poprawić. Universitas Studiorum Polona Vilnensis przekaże majątek ruchomy i nieruchomy do dyspozycji Filii [...].

– Pozyskanie własnej siedziby jest teraz dla nas podstawowym celem. Pozwoli to nam na dalszy rozwój Filii. Chcielibyśmy jeszcze uruchomić europeistykę i stosunki międzynarodowe, dwa bardzo popularne kierunki studiów, jednak, póki nie mamy własnej bazy materialnej, strona litewska na to nie zezwoli – powiedział «Kurierowi» Jarosław Wołkonowski. Zdaniem dziekana, nowe kierunki będą uruchomione za 2–3 lata. Mimo pewnych problemów, które nękają każdą wyższą uczelnię, dziekan Jarosław Wołkonowski był ciągle uśmiechnięty. «Kiedy się spełnia marzenie, nie można się nie uśmiechać i tym się nie cieszyć. Moje marzenie oraz marzenie wszystkich tych, którzy chcieli, by na Litwie powstała polska uczelnia, spełniło się, z każdym rokiem będzie się tu uczyło coraz więcej studentów. [...].

Podczas uroczystości uśmiech nie zniknął też z twarzy gości – Janusza Skolimowskiego, ambasadora RP na Litwie, Stanisława Cygnarowskiego, konsula generalnego RP w Wilnie, Artura Ludkowskiego, wicemera Wilna, Krystyny Zimińskiej, dyrektora Domu Kultury Polskiej w Wilnie. [...] Inaugurację nowego roku akademickiego zaszczylicili swoją obecnością również władze UwB – dr hab. Elżbieta Awramiuk, prorektor ds. dydaktycznych i studenckich, dr hab. Dariusz Kijowski [...], prorektor ds. Organizacji i Rozwoju Uniwersytetu oraz Tomasz Zalewski, kanclerz UwB. [...].

Jarosław Bittel, członek Zarządu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, zadeklarował, że Fundacja będzie nadal wspierała Filię UwB w Wilnie, tak, jak robiła to dotychczas. [...]”.

Polska Szkoła Średnia im. J. Piłsudskiego w Dyneburgu

Łotwa – Ambasada RP w Rydze

„Latvijas Avize” (06.10.2008.), analizując – na przykładzie szkoły litewskiej w Rydze i polskiej w Dyneburgu – przyczyny popularności szkół mniejszości narodowych wśród uczniów i rodziców narodowości łotewskiej, podkreśla w pierwszej kolejności wysoki poziom nauczania oraz dobre zaplecze techniczne tych szkół. W szkole polskiej w Dyneburgu (ogółem na Łotwie funkcjonuje 5 szkół polskich) dobiegają końca szeroko zakrojone prace remontowe, realizowane kosztem 4 mln łatów, z czego 51 proc. finansuje samorząd miasta, 49 proc. – rząd Polski. W wyremontowanej szkole uczniowie będą korzystać z nowoczesnych gabinetów fizyki i chemii, dwóch gabinetów informatyki z nowoczesnym sprzętem komputerowym, obszernej biblioteki. Szkoła, w której obecnie uczy się 287 uczniów, od lat zajmuje siódme miejsce wśród najlepszych szkół miasta i uplasowała się ostatnio pod względem wyników egzaminów maturalnych na 21 miejscu w skali kraju. Dyrektor szkoły Gertruda Grave potwierdza, iż w przypadku wolnych miejsc do szkoły jest przyjmowana również młodzież łotewska, aczkolwiek podczas naboru preferowane są dzieci polskiego pochodzenia. Przedmioty są wykładane w języku łotewskim i polskim oraz w dwóch językach. W celu doskonalenia znajomości języka polskiego, który wykładają poloniści z Polski, szkoła organizuje dla uczniów coroczne obozy językowe w Polsce. Najlepsi absolwenci mają możliwość podjęcia nieodpłatnych studiów na uczelniach wyższych w Polsce i pobierania stypendium. O stypendium polskie mogą ubiegać się również ci, którzy postanowią kontynuować naukę w szkołach wyższych na Łotwie. Liczba uczniów pobierających naukę w szkołach mniejszości narodowych wynosi 26 proc. ogółu młodzieży szkolnej na Łotwie. Znakomita większość absolwentów tych szkół kontynuuje naukę na uczelniach wyższych (ok. 26 proc. ogółu studentów Łotwy).

Obchody święta Komisji Edukacji Narodowej w Grodnie *Białoruś – KG RP w Grodnie*

11 października 2008 r. odbyły się uroczystości upamiętniające powstanie Komisji Edukacji Narodowej, zorganizowane przez Związek Polaków na Białorusi, Polską Macierz Szkolną oraz KG. W pierwszej części odbyła się msza w kościele Pobrygidzkim (miejsce działalności duszpasterskiej dla nauczycieli i wychowawców) z krótkim koncertem. Drugą część stanowiło spotkanie okolicznościowe w jednym z hoteli, które składało się z wystąpień uczestników oraz występów młodzieży. W uroczystościach udział wzięli m.in.: senator RP – Janina Fetlińska, wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” – Wiesław Turzański, przedstawiciele polskich organizacji pozarządowych, wspierających Polaków na Grodzieńszczyźnie oraz przedstawiciele polskich i białoruskich placówek naukowych.

Według otrzymanych przez placówkę informacji, w przededniu uroczystości władze lokalne podjęły zakrojoną na szeroką skalę akcję zniechęcania środowisk nauczycielskich do udziału w uroczystości. Pomimo dnia wolnego w trybie obligatoryjnym nakazano nauczycielom udział w zajęciach, zorganizowanych w placówkach edukacyjnych. Władze oświatowe na poziomie rejonowym zobowiązały dyrektorów szkół do ścisłego kontrolowania obecności nauczycieli, pod rygorem natychmiastowego zwolnienia z pracy. Działania te spowodowały zmniejszenie liczby uczestników uroczystości, jednakże należy docenić determinację i odwagę wielu nauczycieli z Grodzieńszczyzny, którzy – pomimo nacisków i zastraszania – zdecydowali się na udział w obchodach.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Moskiewska gazeta o Katyniu *Rosja – Ambasada RP w Moskwie*

Michał Moszkin, „Jego zrehabilitowana wysokość”, „Wriemia Nowostiej”, 02.10.2008 roku.

W publikacji poświęconej tematyce rehabilitacji rodziny carskiej znalazł się fragment poświęcony sprawie katyńskiej; jest to pierwszy przypadek „kojarzenia” obu tragedii.

„[...] W ostatnich dniach obserwujemy również postęp i w innej sprawie związanej z rehabilitacją, mającą związek z tragicznymi wydarzeniami minionego wieku. We wtorek okazało się już jasne, że Główna Prokuratura Wojskowa (GPW) FR zrealizowała decyzje sądu i przekazała rodzinom polskich oficerów, rozstrzelanych w 1940 r. w Katyniu tajne dokumenty, w tym postanowienie o zamknięciu sprawy katyńskiej, które zostało podjęte przez prokuraturę 21 września 2004 r. Moskiewski Wojskowy Sąd Rejonowy, który rozpatrywał zażalenie złożone przez adwokat rodzin ofiar Katynia Annę Stawicką, zarządził przerwę w rozprawie do 9 października br. Jak wyjaśniła Stawicka, przerwa jest niezbędna po to, by wnioskodawcy mieli możliwość zapoznania się z tajnymi materiałami. Adwokat ma nadzieję na to, że sąd wojskowy rozpatrzy argumenty rodzin i postępowanie w sprawie zostanie wznowione. [...]”.

Kolejny etap „śledztwa katyńskiego” *Rosja – Ambasada RP w Moskwie*

14 października 2008 roku Moskiewski Okręgowy Sąd Wojskowy na zamkniętym posiedzeniu, w trybie art. 125 KPK FR, wydał orzeczenie w sprawie odwołania adwokatów R. Karpińskiego i A. Stawickiej od postanowienia Głównej Prokuratury Wojskowej z 21.09.2004 r. w sprawie tzw. śledztwa katyńskiego. Adwokaci domagali się uznania postanowienia GPW o umorzeniu śledztwa za bezprawne, a także przyznania statusu poszkodowanych ich polskim mocodawcom – członkom rodzin 10 ofiar zbrodni, fakt śmierci których znalazł potwierdzenie w dokumentach (zaświadczeniach) wydanych przez prokuraturę.

Po zapoznaniu się z argumentacją stron, w tym uczestniczących w posiedzeniu dwóch prokuratorów GPW, sąd stwierdził, iż brak jest dowodów do uznania, że w rezultacie zbrodni katyńskiej pozbawiono życia 10 osób, których nazwiska figurowały w aktach sprawy, ponieważ „informacji o ich

ostatecznych losach nie znaleziono podczas śledztwa, a osoby te nie zostały zidentyfikowane w wyniku przeprowadzonej ekshumacji”. Co się tyczy jednego z kluczowych dowodów adwokatów (pisma GPW z 21.04.1998 r.), stwierdzającego, iż jedna ze wspomnianych 10 ofiar – „Wolk Wincenty, syn Waclawa, figurował w wykazach obozu kozielskiego NKWD ZSRR i razem z innymi został rozstrzelany wiosną 1940 roku”, to uznano je za niewystarczające, gdyż „zostało ono wydane w odniesieniu do niezakończonych postępowań w sprawie karnej, a jego treść nie znalazła potwierdzenia w rezultatach przeprowadzonego śledztwa”. Tym samym brak jest podstaw do przyznania potomkom 10 ofiar statusu pokrzywdzonych oraz zapoznania ich z materiałami sprawy lub wydania kopii materiałów procesowych. W związku z powyższym sąd postanowił odwołania adwokatów odnośnie obydwu punktów rozpatrzyć negatywnie, uznając je za bezzasadne. Postanowienie GPW o umorzeniu śledztwa katyńskiego, „w związku ze śmiercią osób winnych, bądź braku stwierdzenia przedmiotu przestępstwa, bądź braku stwierdzenia faktu przestępstwa” pozostało w sile. Orzeczenie Okręgowego Sądu Wojskowego może zostać zaskarżone w terminie 10 dni do Kolegium Wojskowego Sądu Najwyższego FR, z czego adwokaci zamierzają skorzystać.

Uroczystości pogrzebowe ekshumowanych szczątków żołnierzy AK

Litwa – KG RP w Wilnie

4 października 2008 roku w kościele w Dubiczach (rejon orański) odbyły się uroczystości pogrzebowe ekshumowanych po 64 latach szczątków żołnierzy Armii Krajowej. W uroczystości zorganizowanej przez miejscowego proboszcza i sołeczniczy rejonowy oddział Związku Polaków na Litwie, we współpracy z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i KG RP w Wilnie, udział wzięli m.in.: ambasador RP w Wilnie J. Skolimowski, sekretarz ROPWiM A. Przewoźnik, rodziny poległych żołnierzy, kombatanci z Polski i Litwy, przedstawiciele wojska, harcerze oraz Polacy z rejonów orańskiego i sołeczniczego.

W listopadzie 2007 r. specjaliści ROPWiM przeprowadzili prace poszukiwawcze i ekshumacyjne w okolicy Dubicz (wieś Borowe i teren leśny k. wsi Poddubicze), w czasie których odnaleziono dwie mogiły, z których wydobyto szczątki 10 żołnierzy AK, którzy polegli w walkach litewskimi żołnierzami z oddziałów gen. Plechaviciusa (maj 1944 r., 9 żołnierzy z 6. Samodzielnej Wileńskiej Brygady AK) oraz oddziałami NKWD (wrzesień 1944 r., 7 żołnierzy z Oddziału Zgrupowania AK „Puszcza”).

Obecnie prowadzone są dalsze prace poszukiwawcze tym rejonie. We wrześniu br. odnaleziono szczątki kolejnych żołnierzy AK, w tym prawdopodobnie legendarnego dowódcy AK Ziemi Nowogródzkiej porucznika Jana Borysewicza ps. „Krysia”.

Pamięć o miejscach osadnictwa polskiego w Brazylii

Brazylia – KG RP w Kurytybie

11 października 2008 roku z inicjatywy nowo powstałego Stowarzyszenia Agroturystycznego Kolonii Polskich, w restauracji „Nova Polska” w koloni Dom Pedro II w Campo Magro (Parana) odbyło się uroczyste otwarcie szlaku turystycznego po miejscach osadnictwa polskiego na przedmieściach Kurytyby. Celem Stowarzyszenia jest zapoznanie mieszkańców Kurytyby i okolic z dorobkiem najstarszego osadnictwa polskiego (ok. 1870 r.) w stanie Parana. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele prefektur z Kurytyby, Campo Largo, Campo Magro, prasy, radia, lokalnej TV oraz liczni mieszkańcy regionu i delegacja polskiego konsulatu.

Radni miejsce we Lwowie o prawdzie historycznej

Ukraina – Ambasada RP w Kijowie

W. Sawczenko, „Lwów walczy o historyczną prawdę”, „Kommersant-Ukraina”, 24.10.2008.

23 października 2008 roku deputowani lwowskiej Rady Miejskiej przyjęli uchwałę „O porządku pilotowania wycieczek”, w której m.in. zabrania się zagranicznym przewodnikom turystycznym oprowadzania wycieczek po mieście. Wg deputowanych przewodniczy z zagranicy zniekształcają prawdę historyczną. Konsul Generalny RP we Lwowie – W. Osuchowski, wyraził żal z powodu tej uchwały Rady Miejskiej. Wg niego historia miasta jest tak samo związana z Polską, jak i z Ukrainą.

Jednym z głównych powodów tej decyzji władz Lwowa była sytuacja, jaka miała miejsce w czerwcu br. na Cmentarzu Łyczakowskim. Zdaniem dyrektora cmentarza, polski przewodnik nazywał pomniki historyczne polskimi, a kiedy pracownicy zwrócili mu uwagę, że nie ma racji, oświadczył, że cmentarz i ziemia lwowska są polskie.

Lwowskie firmy turystyczne są zadowolone z uchwały, bo zwiększa ona im dochody.

SYLWETKI POLONIJNE

Odnaczenia dla szwedzkich działaczy polonijnych

Szwecja – KG RP w Sztokholmie

4 października 2008 roku w siedzibie KG RP w Sztokholmie konsul generalny Radomir Wojciechowski uroczyście wręczył odznaczenia państwowe. Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi w działalności na rzecz środowisk polonijnych, w organizowaniu pomocy charytatywnej oraz w krzewieniu polskiej tradycji i kultury uhonorowane zostały: Ewa Bielska, Maja Brosowski, Anna Małecka, Izabella Wasielewska, zasłużone działaczki Stowarzyszenia Polek w Szwecji – organizacji, która w bieżącym roku obchodzi jubileusz 25-lecia działalności.

W spotkaniu wzięło udział ok. 100 osób. Uroczystość uświetnił koncert sztokholmskiego zespołu „Bagatela”.

POŻEGNANIA

Zmarł ks. Jan Jaworski – duszpasterz Polonii południowoafrykańskiej

RPA – Ambasada RP w Pretorii

16 października 2008 r. został pochowany ks. infulat dr Jan Jaworski, który zmarł w wieku 88 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w Johannesburgu w kościele parafialnym w Maryvale oraz na cmentarzu w West Park w Polskim Ogrodzie Pamięci, ufundowanym przez zmarłego.

Ksiądz Jan Jaworski przyjął święcenia kapłańskie w 1949 r., studiował na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskał doktorat, następnie został asystentem na Akademii Teologii Katolickiej. Pracę duszpasterską rozpoczął w 1957 r. w Wielkiej Brytanii, do RPA przybył w 1962 r., pełniąc funkcję rektora Polskiej Misji Katolickiej i zarazem proboszcza polskiej parafii obejmującej całą Afrykę Południową. Obok rozległych zajęć duszpasterskich organizował obchody i uroczystości polskich świąt, pokonując duże odległości, odwiedzał Polaków niosąc im wsparcie duchowe i „odrobinę polskości”, głosił kazania w parafiach murzyńskich, głównie o Janie Pawle II i św. Faustynie Kowalskiej, głosząc że jego misją jest propagowanie kultu Miłosierdzia Bożego na terenie Południa Afryki. Jest autorem kilkudziesięciu książek o tematyce religijnej i społecznej, należał do Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. W 1970 r. papież Paweł VI podnosi go do godności prałata, następnie papież Jan Paweł II w 1994 r. nadaje mu godność infulata. Po przejściu na emeryturę nadal niezwykle aktywnie działał w środowisku polonijnym, do końca był wielce oddany sprawom Polaków, był duchowym pasterzem, opiekunem, patronem i przyjacielem Polonii w RPA. W 2004 r. otrzymał dyplom ministra spraw zagranicznych „za wybitne zasługi dla promocji Polski w świecie”, w 1999 r. odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

VARIA

I Światowy Zjazd Konsulów Honorowych RP *Polska – MSZ*

20–22 października 2008 r. odbył się w Warszawie I Światowy Zjazd Konsulów Honorowych RP. W Zjeździe wzięło udział prawie stu konsulów przybyłych z różnych stron świata, spośród których wielu ma polskie korzenie.

W prawie polskim instytucja konsula honorowego istnieje od 1924 r. Aktualnie Polska ma łącznie 323 urzędy konsularne na świecie, w tym 183 urzędy kierowane przez konsulów honorowych. Osoby sprawujące tę funkcję wypełniają swoje obowiązki nieodpłatnie, angażując swój czas, a także niekiedy własne środki finansowe do pomocy polskim obywatelom.

Zjazd był nie tylko wyrazem wdzięczności za pracę i poświęcenie na rzecz Polski, reprezentowania jej interesów za granicą i ochrony praw Polaków na świecie, ale także spotkaniem roboczym, którego celem jest przegląd możliwości współpracy konsulów honorowych z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz innymi resortami. Stanowił przede wszystkim okazję do wzajemnej wymiany doświadczeń.

Program Światowego Zjazdu Konsulów objął sesje plenarne z udziałem prelegentów z grona kierownictwa resortów spraw zagranicznych, Ministerstwa Gospodarki, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Edukacji Narodowej, Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Organizacji Turystycznej. Tematami przewodnimi sesji były: promocja na świecie polskiej kultury, turystyki, języka polskiego oraz wspieranie szeroko rozumianej współpracy gospodarczej i naukowej Polski z partnerami zagranicznymi. Omówione zostały także wyzwania stojące przed służbą konsularną w zakresie opieki nad obywatelami polskimi za granicą oraz ochrony ich praw.